

Hvor længe overlever frø i jorden?

Teksten er fra et debatforum i Danmarks Naturfredningsforenings naturplejenetværk. Med skribenternes tilladelse ændret og forkortet mm af blogktøren, Bjørn Petersen.

Peter Gjelstrup Spørgsmålet om hvor længe frø af vilde planter kan ligge spiringsdygtige i jorden er et helt specielt og interessant kapitel: Læser man de publicerede artikler og forsøg om emnet, vil langt størstedelen af planter kun bevare spiringsdygtigheden i 1-3 år - med undtagelse af især lyngfrø, - men de pløjeforsøg jeg gennemførte på Molslaboratoriet for år tilbage viste noget ganske andet: Her dukkede en lang række plantearter op, som ikke var set i området de sidste 30 år eller mere og som kun kan forklares ved at en hengemt spiringsdygtig frøpulje i jorden var blevet aktiveret. Denne problematik kan utvivlsomt videreføres til mange af vore overdrev og §3 områder: selvom planter måske synes forsvundet på overfladen, kan der i jorden ligge en spiringsdygtig frøpulje, der kan aktiveres ved let jordbearbejdning. - Planterne er der stadig, så grundlaget for vores overdrevspolitik og registrering hviler efter min mening på et alt for løst (og ufagligt) grundlag.

Genskabelse Nuancer

Anna Bodil Hald Det er ikke alle planter, der kun har en frøbank på 1-3 år, som du også bemærker. Visse arter her mere persistent frøbank. Overdrev er netop karakteriseret ved at have mange plantearter med et eller få års levetid. Det er velkendt fra sandmarkers succession, som du også kan iagttage i Mols Bjerge. De er afhængige af at jordbunden rodes/forstyrres nu og da. Det er de græssende dyr med til. Problemet er ofte, at hvor der er forstyrrelse, er der forstyrrelse hele tiden, og så får planterne aldrig ro. Forstyrrelse af mere grov karakter skal foregå med års mellemrum. Det er svært i naturplejen at opnå det. Det med frøbank er jo interessant i hede-sammenhæng, for kan man ved at lave svedjerug få en ny start med hedens følgeplanter og ikke bare en kedelig monokultur af lyng? Sandjorden er jo generelt mere taknemmelig at have med at gøre naturmæssigt end mere leret jord.

Genskabelse

Jan Pedersen I forhold til frø og deres overlevelse i jord har jeg selv gjort den opdagelse, at tidsel må kunne holde sin spireevne i over hundrede år! Da jeg får snart 10 år siden i februar og marts måned fjernede gulvet i det gamle husmandssted fra 1976 og hakkede mig yderligere igennem det gamle lerstampede gulv lagde jeg den opgravede jord i en nydelig insektvold langs køkkenhaven. Allerede efter et par uger dukkede de første af 100-200 agertidsler (*Cirsium arvense*) frem - vel at mærke længe før de blev synlige andre steder på grunden. Min konklusion lød dengang og nu, at det måtte være frø fra en tid med kæmpe udfordringer fra agertidsel i jordbruget.

Nuancer

*Blogaktørens bemærkning: Mon ikke den kølige jord under et tæt lergulv giver meget gunstige bevaringsforhold? Om kæmpebjørneklo (*Heracleum mantegazzianum*) hævdes det ofte at dens frø kan overleve 7 år i jorden. Hvor mon man har det fra? Der må vel være forskel på 7 år i fugtig mosejord og 7 år i tør sandjord. Og hvad med lokale forskelle i jordens indhold af svampe, bakterier og frøædende dyr?*

Alfred Borg Ved man noget om hvor længe gyvelfrø kan holde sig spiringsdygtige?

Peter Gjelstrup Jeg har hørt at gyvelfrø skulle kunne ligge i ca. 13 år, men aldrig set belæg herfor. Så de kan nok ligge i mange år. Derfor er ideen med afskrælning og fjernelse af den organiske måtte med gyvelfrø en god ide.